

WAGEMANS, Herman, advocaat, politicus (Sint-Lambrechts-Woluwe 25 maart 1918).

Zijn vader, uit Kortesseem afkomstig, was bibliothecaris bij de Koninklijke Bibliotheek. Toen deze in 1922 overleed, vestigde zijn moeder, Maria van Hoeck, verwant aan de priesters deken Jules en pastoor Maurits van Hoeck, zich met haar kinderen in haar geboorteplaats Hoogstraten. Herman liep twee jaar school in Sint-Henricus te Antwerpen en vervolgens in het Klein Seminarie te Hoogstraten, waar hij als primus de oude humaniora voltooide.

H. Wagemans op de viering van het 20-jarig bestaan van de Volksunie.

Van jongsaf was hij actief in de plaatselijke studentenbeweging, die hij samenbundelde in de geest van het Algemeen Katholiek Vlaamsch Studentenverbond. Te Leuven, waar hij rechten studeerde, wakte hij als praeses van het Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond onder de Vlaams-nationale studenten enige opspraak, toen hij, in weerwil van hun protest, in 1940 het woord voerde namens de Vlaamse universiteitsstudenten bij de uitvaart van mgr. Ladeuze. Nochtans weerklonk in die rouwhulde geen enkel kruiperig woord, maar wel een diplomatieke, welgemeende uitdrukking van spijt, omdat een grote geest als die van de rector magnificus zo weinig begrip had getoond voor het Vlaamse streven.

In 1941 vestigde Wagemans zich als advocaat te Antwerpen, waar hij sindsdien vooral als strafpleiter werkzaam is. Hoewel tijdens de Tweede Wereldoorlog politiek inactief gebleven, werd Wagemans, die al sinds september 1944 voor vele door de repressie vervolgd had gepleit, in november 1945 zelf gearresteerd. In cel 176 C van de gevangenis te Antwerpen trof hij als lotgenoot Willem de Meyer, met wie aldaar toen de eerste plannen voor de naoorlogse Vlaams Nationale Zangfeesten werden gesmeed. Verre van een ruitenbreker te zijn, speelde Wagemans, sinds zijn buitenvervolgingsstelling in juni 1946, op velerlei gebied een voorname rol in diverse uitingen van de V.B. na de Tweede Wereldoorlog. In 1948 was hij medestichter en eerste voorzitter van het Algemeen Nederlands Zangverbond, met zijn broer Maurits als secretaris. Wagemans maakte ophef met zijn rede op het zangfeest van 1951, toen hij een openbaar pleidooi hield voor amnestie. Als lijsttrekker van de Vlaamse Concentratie in 1952 werd hij het eerste Vlaams-nationaal gemeenteraadslid te Antwerpen en op de lijst van de Christelijke Vlaamse Volksunie van 1954 tot '58 het eerste naoorlogse Vlaams-nationale parlementslid. In 1958 liet hij de politiek even varen om een actieve rol te spelen in het Verbond van de Vlaamse Oudstrijders : hij was reeds lid van de Raad van Beheer sinds 1948 en werd nationaal ondervoorzitter in 1968. In 1964 werd hij weer politiek mandataris : fractievoorzitter van de Volksunie in de Antwerpse provincieraad, waarvan hij de functie van tweede ondervoorzitter vervulde. (In maart 1974 stelde hij zich niet meer verkiesbaar.) In 1965 kwam hij opnieuw in de gemeenteraad van Antwerpen. Inmiddels pleitte hij voor zowat alle rechtbanken van het Vlaamse land als advocaat van vervolgd Vlaamse manifestanten. Zo verdedigde hij de zgn. „negen van Laken”, die in september 1970 betrokken waren bij een verkiezingsrel in het Brusselse, rel waarbij een politieke tegenstander van het Front des Francophones (FDF) aan hartinfarct overleed. Overigens heeft Wagemans altijd sterk gepleit voor amnestie.

In april 1974 nam hij het voorzitterschap op zich van de Vlaams-Nationale Raad (z. aldaar), die een aantal nationalistische verenigingen overkoepelt.

ALBERT GOOVAERTS